

Etický kodex

1. Preambule

- 1.1. Tento etický kodex slouží ke stanovení základních etických pravidel upravujících chování terapeutů, vztah k pacientům a k jiným terapeutům. Etický kodex zároveň stanovuje základní pravidla pro řešení stížností na porušení etickým pravidel.
- 1.2. Všichni členové České společnosti pro analytickou psychologii (dále jen „ČIAP“) jakož i všichni frekventanti výcviku poskytovaného ČIAP jsou odpovědní za naplňování etických pravidel stanovených tímto etickým kodexem.

2. Profesionální kompetence a odpovědnost terapeuta

- 2.1. Od terapeutů se požaduje, aby používali svou odbornost s vážností vůči důstojnosti a sebeúctě jednotlivce a v nejlepším zájmu pacientů.
- 2.2. Terapeut se zdržuje všech nedůstojných aktivit, které se přičií vážnosti povolání. Jako například kriminální činy, prostituce, účast na aktivitách podkopávající lidskou důstojnost (ve skutečnosti či v digitálních médiích).

An analyst abstains from undignified activities that may undermine the seriousness of the profession. Such as conducting criminal activities, prostitution, taking part in public actions and events damaging or undermining human dignity (in reality or in public media).
- 2.3. Terapeut má být nestranný, respektovat pacienty a ve své činnosti dodržovat etické zásady. Je povinen chránit svou profesní nezávislost a profesionální objektivitu. Ve své činnosti má jako nejvyšší hodnotu mít na zřeteli zdraví a blaho pacientů.
- 2.4. Terapeut nesmí připustit ovlivnění své profesionální odpovědnosti a standardů praxe jak ve vztahu k sobě, tak i pacientovi, z důvodů rasy, věku, rodu, národnosti, politické příslušnosti, náboženství, postavení a jiných vnějších faktorů.
- 2.5. Terapeut smí prohlašovat, že má kvalifikaci a vzdělání pouze v takovém rozsahu, které ve skutečnosti dosáhl.
- 2.6. Jakákoliv vtíravá, zavádějící či klamavá reklama je nedovolená.

- 2.7. Informace podávané pacientovi musí být faktické, objektivní a pravdivé. Terapeut nesmí použít nepřiměřených, nerealistických, nadhodnocených příslibů své činnosti.
- 2.8. Terapeut nesmí vykonávat činnost pod vlivem drog, alkoholu, či při tělesné či duševní indispozici či nemoci, která by mohla jakýmkoliv způsobem negativně ovlivnit terapii.
- 2.9. Terapeut se smí věnovat terapeutické činnosti pouze v takovém rozsahu, který odpovídá jeho vzdělání, výcviku a odborným zkušenostem. Ve své praxi smí využívat pouze takových metod a postupů, pro které má odborné kompetence
- 2.10. Terapeut odpovídá za to, že nezneužije svůj vztah k pacientovi a neporuší pacientovu důvěru.

3. Vztahy s pacienty a základní pravidla terapie

- 3.1. Na počátku terapie by měl terapeut jasně pacientovi sdělit okolnosti a podmínky péče, například čas, frekvenci setkávání, pravidla ukončení terapie a finanční podmínky. Terapeut by měl zajistit dodržení těchto podmínek.
- 3.2. Během léčby by měla být na místě zdrženlivost ohledně společenských kontaktů s pacientem. Po skončení léčby nesmí terapeut pouštět ze zřetele možné pokračování přenosových pocitů a musí být opatrný při jakémkoliv společenském kontaktu. Ke společenskému kontaktu s příbuznými pacienta musí přistupovat s velkou opatrností a mělo by k nim dojít pouze s vědomím a souhlasem pacienta. Výjimkou mohou být zvláštní okolnosti, třeba když je pacient nebezpečný sobě či okolí, při léčbě dětí nebo když plán léčby odsouhlasený pacientem počítá se setkáním s rodinou či dalšími lidmi z důvodů terapeutických či poradenských.
- 3.3. Terapeut nesmí jakýmkoliv způsobem zneužívat svůj terapeutický vztah k pacientovi, zejména nesmí navazovat sexuální vztahy s pacientem, nesmí ukončovat terapeutický vztah za účelem sexu s pacientem, nesmí připustit jakékoliv finanční vypořádání mimo rámec obvyklých plateb (finanční vyrovnání by mělo být omezeno pouze na záležitosti týkající se odborných poplatků za poskytované služby). Terapeut nesmí využít profesního vztahu k dalším osobním, náboženským, politickým či jiným ideologickým zájmům.
- 3.4. Terapeut nesmí užít fyzického násilí vůči pacientovi. Použití fyzického omezení pacienta je možné pouze v případě, že je pacient fyzicky nebezpečný a měl by být omezen, terapeut musí v takovém případě použít přiměřené prostředky a vyžádat si asistenci sloužící k zabezpečení ochrany života a zdraví, tedy například využít služeb Policie ČR či zabezpečit nucený převoz.

4. Vztahy s kolegy

- 4.1. Terapeut nesmí před pacienty snižovat důstojnost, zpochybňovat odborné kvality či znevažovat profesionální způsobilost jiného terapeuta.
- 4.2. Pokud terapeut zjistí, že jiný terapeut se dopustil neetického chování, podá stížnost dle postupu uvedeného v tomto etickém kodexu.
- 4.3. V případě, že terapeuta osloví s žádostí o odbornou péči pacient, k jehož terapii se terapeut necítí z odborných, zkušenostních či osobních důvodů oprávněn, je povinen napomoci najít pacientovi jiného vhodného terapeuta, a to v rámci svých znalostí a možností.

5. Vztahy v rámci supervize a výcviku

- 5.1. Supervizor by měl mít v úctě specifický vztah, který vzniká ve výcviku se supervidovaným. Supervizor by neměl využít výhod plynoucích ze svého nadřazeného postavení, aby získal sexuální vztah, aby zneužil či jakýmkoliv způsobem využil někoho, koho má hodnotit, známkovat, povýšit či doporučit k povýšení. Podobná opatrnost musí být projevována i poté, co je supervizní/učitelství vztah ukončen, kvůli možným pokračujícím nevyřešeným přenosům a projekcím, které mohly vzniknout během výcviku.
- 5.2. Pravidla terapie a vztahů vůči pacientům upravená tímto etickým kodexem se shodně uplatňují i v rámci supervizního vztahu a výcviku.

6. Mlčenlivost

- 6.1. Terapeuti jsou vázáni principem mlčenlivosti o všech skutečnostech, které se dozvěděli v průběhu terapeutického procesu. Totéž se týká supervize. Terapeuti jsou povinni k mlčenlivosti ve stejné míře zavázat i svůj personál.
- 6.2. Terapeut musí chránit soukromí pacienta, své záznamy a veškeré materiály obsahující jakékoliv informace vztahující se k osobě pacienta. Důvěrnost a uchování pacientovy anonymity jsou prvořadými úkoly. K publikaci získaných informací a přednášení těchto informací může dojít pouze v případě zachování absolutní anonymity pacienta a pouze k vědeckým a studijním účelům. V případě využití odborné konzultace je nutné zachovat opatření sloužící k zachování anonymity pacienta.
- 6.3. Výjimky z povinnosti mlčenlivosti a důvěrnosti mohou být učiněny, pokud hrozí právní postih, nebo když je porušení mlčenlivosti a důvěrnosti vyžadováno zákonem, třeba

v případě zneužívání dětí, nutnosti varovat ostatní před nebezpečím či je-li nařízeno soudem, atp.

7. Řešení stížností

- 7.1. Orgány Spolku podílející se na vyřizování stížností jsou: Valná hromada ČIAP (dále jen VH), Etická komise ČIAP (dále jen EK).
- 7.2. Účelem EK je v souladu s těmito pravidly reagovat na stížnosti týkající se členů ČIAP. Předkládat průběžně revize, navrhopvat změny a upravovat nejasnosti etického kodexu Valné hromadě ČIAP ke hlasování. Jednou za rok bude za toto období člen EK informovat o činnosti Valnou hromadou ČIAP.
- 7.3. Každý může podat stížnost na člena ČIAP za porušení etického kodexu nebo z důvodu jiného etického pochybení. Může tak učinit písemně předsedovi EK (pokud se stížnost týká předsedy EK, je předseda EK vyloučen z jednání o dané stížnosti. Stížnost bude projednána jiným členem EK a EK bude hlasovat o zvolení dočasného prezidenta EK prostou většinou hlasů. Dočasný prezident odstoupí z této role po dosažení verdiktu ve věci dané stížnosti).
- 7.4. Projednávání případu zůstává důvěrné a totožnost stěžovatele a stěžované osoby by měla být zveřejněna pouze v souvislosti s verdiktem a konečnými důsledky, které se týkají stěžovatele a osoby, proti níž byla podána stížnost.
- 7.5. Předseda EK požádá stěžovatele o poskytnutí písemného souhlasu, že odpůrce, proti kterému je stížnost směřována, může být informován o stížnosti a že odpůrce může poskytnout EK skutečnosti, které jsou jinak diskrétní povahy a může doručit materiály, jako jsou jeho osobní poznámky, dokumentace, supervizní poznámky, emailová komunikace atp. v rozsahu adekvátním k potřebám projednání případu.
- 7.6. EK se stížností bude zabývat na nejbližší možné schůzce, nejméně 60 dnů od doručení stížnosti. EK vyzývá analytika, proti kterému je stížnost směřována, aby na stížnost stěžovatele odpověděl nejméně 14 dní před jednáním EK. Stěžovatel i odpůrce mají právo se ke stížnosti vyjádřit. Pokud se osobně nevyjádří, mají právo tak učinit písemnou formou. EK může doporučit schůzku mezi stěžovatelem a odpůrcem, je-li to považováno za vhodné, a obě strany souhlasí. Takové setkání bude řízeno a zprostředkováno EK.
- 7.7. Stěžovatel a odpůrce mají právo požádat o vyloučení kteréhokoli člena EK z účasti na jednání ve věci dané stížnosti, pokud by byla přítomna obava z jeho střetu zájmů. Taková žádost musí být přiměřeně vysvětlena, řádně odůvodněna a předložena písemně EK. Pokud je stížnost směřována proti kterémukoli členovi EK, je dotyčný člen automaticky vyloučen z jednání ve věci dané stížnosti.

- 7.8. Pokud ze stížnosti nevyplývá, čeho se týká a kým se zabývá, může se EK rozhodnout o odložení případu z důvodu bezpředmětnosti.
- 7.9. Bude-li stížnost shledána opodstatněnou, má předsednictvo ČIAP právo informovat o podané stížnosti a výsledku šetření i ostatní profesní odborné organizace, jimiž je dotčený terapeut případně také členem z hlediska své profese/ odbornosti. K podání takové informace jiné profesní organizaci musí dát předem souhlas stěžovatel.
- 7.10. Etická komise svolá zasedání a na základě faktů a informací rozhodne o dalším jednání v projednávaném případě.
- 7.11. V rámci své působnosti může EK zejména doporučit tento postup valné hromadě (lze doporučit více než jednu možnost):
- a) oznámení o projednání věci bez zjištění pochybení člena ČIAP,
 - b) napomenutí člena ČIAP, s poskytnutím vysvětlení způsobu porušení Etického kodexu.
 - c) uložení povinnosti omluvy
 - d) uložení povinnosti členovi ČIAP, vůči kterému je stížnost směřována, podrobit se supervizi schváleným zkušeným kolegou. Supervizor a délka, frekvence supervize budou stanoveny na zasedání EK ČIAP,
 - e) uložení povinnosti členovi ČIAP, proti kterému je stížnost směřována, vyhledat terapii od schváleného, zkušeného kolegy nebo vyhledat nezávislé lékařské nebo psychologické vyšetření a léčbu schválenou EK ČIAP,
 - f) vydat doporučení k vyloučení člena z ČIAP pro valnou hromadu. EK ČIAP tento postup doporučuje valné hromadě s ohledem na závažnost pochybení člena ČIAP.
- 7.13. V případě písm. a) až e) předchozího odstavce, předloží předseda EK stěžovateli, odpůrci a prezidentovi ČIAP řádně odůvodněný výsledek a rozhodnutí v rámci šetření. Stěžovatel se může proti rozhodnutí EK odvolat k VH. Odvolání musí být předloženo písemně VH. V opačném případě je odpůrce povinen bez prodlení následovat rozhodnutí EK. Měla by existovat konkrétní lhůta, maximálně 14 dní.
- 7.14. Má-li být rozhodnutím EK vyloučení člena z ČIAP nebo pokud odpůrce nerespektuje rozhodnutí EK, předseda EK doporučí vyloučení člena Valnou hromadou ČIAP. Předseda ČIAP je podle Ústavy ČIAP povinen neprodleně zahájit a koordinovat se členy Valné hromady jednání, na kterém se bude rozhodovat o výše uvedené záležitosti.
- 7.15. Vyloučení člena ČIAP může být uplatněno v případě jednání hrubě porušujícího etický kodex ČIAP nebo v případě vážného poškození pověsti ČIAP.
- 7.16. O vyloučení člena ČIAP rozhoduje dvoutřetinová většina hlasů valné hromady. Předseda ČIAP informuje stěžovatele a odpůrce. Rozhodnutí o vyloučení nabývá účinnosti oznámením odpůrci.

7.17. Je-li stížnost shledána opodstatněnou, má valná hromada ČIAP právo informovat o stížnosti a výsledku jednání další profesní sdružení, ve kterých je respondent členem, podle své profese / kvalifikace. Po vyloučení člena ČIAP informuje předsednictvo sdružení o tomto dění IAAP. Vyloučení člena z ČIAP, který je oznámen pro neprofesionální jednání dříve, než je jednání EK ukončeno, nemá žádný vliv na průběh jednání ve věci původní stížnosti. Dokud stěžovatel nevezme stížnost zpět, Valná hromada ji projedná, přestože analytik již není členem ČIAP.

8. Odvolání

- 8.1. Stěžovatel i terapeut, proti kterému byla stížnost namířena, budou informováni o pravidlech řešení, včetně práva na odvolání při doporučení k vyloučení člena ČIAP.
- 8.2. V případě, že EK navrhla vyloučení terapeuta z ČIAP jsou jeho privilegia vycházející ze členství v ČIAP pozastavena do závěrečného rozhodnutí. Všechna další omezení či povinnosti vycházející z rozhodnutí EK budou pozastavena do rozhodnutí VH.
- 8.3. Odvolání je nutno podat písemně do 30 dnů od odeslání rozhodnutí EK předsedovi ČIAP, který informuje valnou hromadu. Strana, která se odvolává bude požádána o doložení veškerých materiálů a informací podporujících odvolání.
- 8.4. Důvodem pro změnu rozhodnutí EK mohou být chyby v procesu zpracování žádosti nebo předložení nových skutečností, které by mohly zásadně ovlivnit průběh a výsledek jednání EK. Proti rozhodnutí EK je možné se odvolat pouze jednou.
- 8.5. Předseda ČIAP vybere a svolá odvolací komisi. Odvolací komise sestává ze tří zkušených členů ČIAP, pokud možno z řad bývalých předsedů nebo členů EK ČIAP. Odvolací komise sama rozhoduje o procesu jednání, přitom vychází z podaného písemného odvolání a záznamů EK. Odvolací komise rozhodne o důvodech odvolání, a pokud je shledá oprávněnými, předá případ zpět EK k přezkoumání. Pokud odvolací komise rozhodne, že EK by nebyla způsobilá ke spravedlivému rozhodnutí ve věci, může vydat vlastní doporučení.
- 8.6. V případě, že je rozhodnutí odvolací komise a EK v rozporu, zjištění obou komisí budou předány předsednictvu. Pro změnu původního doporučení EK je třeba dvoutřetinové většiny hlasů členů předsednictva.

Je možné pouze jedno odvolání.